

Sygn. akt V KK 367/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Sądej (przewodniczący)

SSN Kazimierz Klugiewicz

SSN Andrzej Stępka (sprawozdawca)

Protokolant Katarzyna Wełpa

w sprawie **M. K.**

w przedmiocie wyroku łącznego,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w trybie art. 535 § 5 k.p.k., bez udziału stron
na posiedzeniu w dniu 16 grudnia 2014 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego,
od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w L. z dnia 19 marca 2014 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i na podstawie art. 572 k.p.k.
postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego umarza,
a kosztami procesu w sprawie obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

M. K. został skazany prawomocnymi wyrokami:

- Sądu Wojewódzkiego z dnia 29 listopada 1996 r., sygn. akt III K 136/95, za występki z art. 210 § 2 d. k. k. w zw. z art. 60 § 1 d.k.k., na karę 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
- Sądu Rejonowego z dnia 18 lipca 2000 r., sygn. akt II K 123/00, za występki z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., popełniony w dniu 26

listopada 1999 r., na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania tej kary na okres 4 lat;

- Sądu Rejonowego z dnia 11 października 2000 r., sygn. akt II K 224/00, za występki z art. 278 § 3 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w dniu 15 października 1999 r., na karę 1 roku pozbawienia wolności;

- Sądu Okręgowego z dnia 29 listopada 2005 r., sygn. akt III K 143/05, za zbrodnię z art. 148 § 1 k.k. popełnioną w dniu 30 listopada 2004 r., na karę 15 lat pozbawienia wolności.

Rozpoznając sprawę o wydanie wyroku łącznego, Sąd Rejonowy wyrokiem łącznym z dnia 19 marca 2014 r., w sprawie II K 1101/13, rozstrzygnął w ten sposób, że:

- na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzeczone wobec skazanego M. K. wyrokami Sądu Rejonowego w sprawie II K 123/00 oraz Sądu Rejonowego w sprawie II K 224/00 kary połączył i wymierzył karę łączną 2 lat pozbawienia wolności;

- na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie o sygn. akt II K 224/00 Sądu Rejonowego, od dnia 29 sierpnia 2000 r. do dnia 11 października 2000 r., a nadto zaliczył okresy odbywania kar pozbawienia wolności w sprawach podlegających łączeniu;

- na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie w przedmiocie objęcia wyrokiem łącznym kar orzeczonych w sprawach III K 136/95 i III K 143/05.

Ponieważ przedmiotowy wyrok łączny nie został zaskarżony przez żadną ze stron, uprawomocnił się w dniu 27 marca 2014 r.

Kasację od tego wyroku na korzyść skazanego K. wniósł w trybie art. 521 § 1 k.p.k. Prokurator Generalny. Na podstawie art. 523 § 1 k.p.k. i art. 526 § 1 k.p.k. zarzucił Sądowi Rejonowemu rażące i mające istotny wpływ na orzeczenie, naruszenie prawa materialnego, to jest art. 85 k.k., polegające na połączeniu jednostkowych kar pozbawienia wolności orzeczonych wobec M. K. wyrokami Sądu Rejonowego z dnia 18 lipca 2000 r., w sprawie II K 123/00 oraz Sądu Rejonowego z dnia 11 października 2000 r., w sprawie II K 224/00 i orzeczenie kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności, mimo braku przesłanek określonych w tym przepisie, z

uwagi na uprzednie zatarcie skazania w sprawie Sądu Rejonowego o sygnaturze akt II K 123/00.

W konkluzji Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i na podstawie art. 572 k.p.k. umorzenie postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, co powoduje jej uwzględnienie w całości na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Wyrok łączny Sądu Rejonowego został wydany z rażącym naruszeniem prawa materialnego wskazanym w zarzucie kasacji, gdyż Sąd ten błędnie uznał, że zachodzą przesłanki określone w art. 85 k.k. do objęcia tym wyrokiem jednostkowych skazań w sprawach II K 123/00 i II K 224/00. W efekcie połączył karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczoną przez Sąd Rejonowy w sprawie II K 123/00 z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 4 lata, z karą jednostkową 1 roku pozbawienia wolności wymierzoną wyrokiem Sądu Rejonowego w sprawie akt II K 224/00. Wydając wyrok łączny Sąd Rejonowy nie dostrzegł, że skazanie w sprawie Sądu Rejonowego o sygn. akt II K 123/00, nie mogło być brane pod uwagę przy orzekaniu w przedmiocie wyroku łącznego, z powodu uprzedniego zatarcia z mocy prawa. Sąd omyłkowo przyjął, że w sprawie tej zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności. Trzeba podkreślić, że postanowieniem z dnia 30 kwietnia 2014 r., w przedmiotowej sprawie o sygnaturze II K 1101/13, Sąd Rejonowy sprostował oczywistą omyłkę pisarską w ten sposób, że z wyroku łącznego usunął błędny zapis, jakoby w sprawie II K 123/00 Sądu Rejonowego, postanowieniem tego Sądu z dnia 2 grudnia 2002 roku, doszło do zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności, uprzednio warunkowo zawieszonej.

Skoro wyrok Sądu Rejonowego w sprawie II K 123/00 stał się prawomocny w dniu 27 lipca 2000 r., to z tą chwilą rozpoczął bieg czteroletni okres próby ustalony wobec skazanego. Ponieważ wykonanie orzeczonej kary nie zostało zarządzone ani w okresie próby, ani w ciągu kolejnych 6 miesięcy, zatem stosownie do dyspozycji art. 76 § 1 k.k., w dniu 27 stycznia 2005 roku nastąpiło zatarcie przedmiotowego skazania z mocy prawa. Trafnie podniesiono w kasacji, że

sytuacja ta uniemożliwiła objęcie wyrokiem łącznym skazania w sprawie II K 123/00 Sądu Rejonowego mimo, iż czyny, za które M. K. został skazany tym wyrokiem, pozostawały formalnie w realnym zbiegu z przestępstwem objętym wyrokiem Sądu Rejonowego o sygn. akt II K 224/00.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że wyrok skazujący na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, które to skazanie wobec upływu okresu próby i dalszych 6 miesięcy uległo zatarciu, nie może być brany pod uwagę przy łączeniu kar w wyroku łącznym. W wyniku zatarcia skazania następuje bowiem stan swoistej fikcji prawnej, która powoduje, iż za niebyłe uważa się nie tylko skazanie, ale również samo popełnienie przestępstwa, co powoduje brak warunków określonych w art. 85 k.k. do orzeczenia kary łącznej (*por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 18 czerwca 2009 r., IV KK 164/09, Lex Nr 512114; 9 grudnia 2009 r., V KK 303/09, Lex Nr 553740; 16 lipca 2013 r., III KK 197/13, Lex Nr 1335579*).

Podkreślić również wypada, iż zasada wyrażona w przepisie art. 108 k.k. nie rozciąga się na skazanie z warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności, gdyż przepis art. 76 § 1 k.k. jest przepisem szczególnym w stosunku do ogólnych rozwiązań zawartych w rozdziale XII Kodeksu karnego. Jeżeli więc w okresie wskazanym w art. 76 § 1 k.k. nie dojdzie do zarządzenia wykonania kary, to nawet popełnienie w okresie próby nowego przestępstwa pozostanie bez wpływu na zatarcie skazania, stosownie do treści art. 76 § 1 i 2 k.k. (*por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 29 sierpnia 2013 r., IV KK 168/13, OSNKW 2013, z. 12, poz. 107; 17 maja 2000 r., V KKN 104/00, Lex Nr 50954; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 1997 r., I KZP 42/96, Prok. i Pr. 1997, nr 5, poz. 2*).

Rażące naruszenie wskazanych w kasacji przepisów miało istotny wpływ na treść wyroku łącznego, gdyż objęcie nim wyroku, w którym skazanie uległo zatarciu, spowodowało wymierzenie łącznej kary pozbawienia wolności w rozmiarze znacznie surowszym w stosunku do podlegającej wykonaniu kary jednostkowej ze sprawy Sądu Rejonowego o sygn. akt II K 224/00, w której orzeczono ją w wysokości 1 roku pozbawienia wolności. W rezultacie skazany odbywałby również

znaczną część kary orzeczonej w sprawie, w której doszło już do zatarcia skazania z mocy prawa.

Mając zatem powyższe okoliczności na uwadze, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok łączny i na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego, gdyż wobec zatarcia z mocy prawa skazania w sprawie II K 123/00, nie zachodzą przesłanki określone w art. 85 k.k.

O kosztach procesu w sprawie orzeczono na podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 638 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k., obciążając nimi Skarb Państwa.